

ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΣΤΙΧΩΝ Επιμέλεια – Μετάφραση: Ηλίας Κουρτεσίδης

ΑΘΑΝΑ

Παλλάδα υδατογέννητη, Αθηνά προστάτισσά μας, κράτα γερή την πόλη αυτή, γερούς και τους πολίτες, χωρίς θανάτους πρόωρους, ξεσηκωμούς και πόνους -και συ και ο πατέρας σου γερούς να μας φυλάττε!

ΥΜΝΟΣ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ

Να σιωπήσουν ο αιθέρας ολόκληρος και η γη και ο πόντος κι οι άνεμοι, να κατασιγάσουν τα βουνά, τα Τέμπη, τα κρωξίματα και τα κελαηδήματα των πουλιών· γιατί πρόκειται να έρθει σ' εμάς ο Φοίβος με τα μακριά κι όμορφα μαλλιά.

Πατέρα της χιονοβλέφαρης αυγής ο οποίος το ροδοστόλιστο άρμα κινείς με τα πετούμενα βήματα των πουλαριών, καμαρώνοντας για τα χρυσά σου μαλλιά, περιστρέφοντας την πολύστροφη ακτίνα σου γύρω από το θόλο του απέραντου ουρανού και περιτυλίγοντας ολόκληρη τη γη με την ακτινοβόλα πηγή της λάμψης. Τα ποτάμια της αθάνατης φωτιάς σου γεννούν την πολυπόθητη μέρα.

Για σένα ο λαμπερός θίασος των αστεριών χορεύει πάνω στον κυρίαρχο Όλυμπο ψάλλοντας ασταμάτητα τραγούδι απαλό και ψυχαγωγώντας με τη θεόπνευστή σου λύρα.

Και κοντά σου προπορεύεται η λαμπερή Σελήνη σε επανερχόμενα κατά εποχές διαστήματα, καθώς την τραβούν λευκοί μύσχοι, και λάμπει από χαρά το πνεύμα σου καλοπροαίρετο περιστρέφοντας τα ολοστόλιστα πλούσια φορέματά σου.

Α' ΔΕΛΦΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ ΣΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Ακούστε εσείς, που του δασωμένου Ελικώνα σας έλαχε ο κλήρος, θυγατέρες του βροντερού Δία, με τους όμορφους βραχίονες. Τρέξτε να υμνήσετε τραγουδώντας τον αδελφό σας τον Φοίβο με τη χρυσή κόμη, που πάνω απ' τις δίκورφες έδρες αυτού εδώ του βράχου του Παρνασσού μαζί με τις ξακουστές Νύμφες των Δελφών θα επισκεφθεί προς τις πηγές της Κασταλίας με τα καθάρια νερά, πηγαίνοντας να φτάσει στο μαντικό βράχο πάνω στη Δελφική ράχη.

Νά η ξακουστή Αττική γενιά με τη μεγάλη πόλη, που με τη λατρεία της πολεμίστρας Τριτωνίδας κατοικεί στο στερέο της έδαφος. Στους ιερούς βωμούς ο Ήφαιστος καίει τα μηριά των νεαρών ταύρων και μαζί με τη φλόγα της φωτιάς ο καπνός από θυμιάματα της Αραβίας διασκορπιζόμενος ανεβαίνει στον Όλυμπο.

Υψίφωνος ο καμωμένος από ξύλο λωτού αυλός ποικιλόμουσο πλέκει τραγούδι, ενώ η χρυσοκόσμητη γλυκώχη κιθάρα αντιφωνεί προς την μουσική των ύμνων.

Κι ολόκληρη η συντεχνία των μουσικών καλλιτεχνών που κατοικούν στην Αττική γή υμνεί κοντά σ' αυτόν το χιονοσκέπαστο βράχο εσένα, τον ξακουστό στο παίξιμο της κιθάρας γιο του μεγάλου Δία, που αθάνατους κι αλάθητους χρησμούς στους θνητούς φανερώνεις, με ύμνους που λένε πώς κατέκτησες τον τρίποδα το μαντικό, που τον φρουρούσε ο εχθρός δράκοντας, όταν με τα βέλη σου τρύπησες το παρδαλό σφριφογυριστό κορμί του, ώσπου το θηρίο πολλά φρικιαστικά σφυρίγματα βγάζοντας άφησε την τελευταία του πνοή με τρόπο παρόμοιο, και πως ακόμα οι βάρβαροι πολεμιστές των Γαλατών, που πέρασαν επιθετικά σ' αυτήν τη γη χωρίς σεβασμό, χάθηκαν με υγρά χτυπήματα χιονιού.

ΣΕΙΚΙΛΟΥ ΣΚΟΛΙΟΝ

Είμαι απεικόνιση η πέτρινη στήλη· ο Σείκιλος μ' έστησε εδώ ως πολυχρόνιο σημάδι για θύμηση παντοτινή. Όσο ζεις, να λάμπεις για τίποτα κατάβαθα να μη λυπάσαι· προσωρινή είναι η ζωή· ο χρόνος δικαιωματικά τη λήξη της γυρεύει.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ Α' ΣΤΑΣΙΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑ «ΟΡΕΣΤΗΣ» ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

Οδύρομαι, οδύρομαι, για το αίμα της μάνας σου, που στην τρέλα σε σπρώχνει.

Η μεγάλη ευτυχία μόνιμη δεν είναι στους θνητούς.

Σαν το πανί του γρήγορου σκάφους ένας θεός την τραντάζει και σε φοβερές συμφορές τη βυθίζει, σαν μέσα στα μανιασμένα ολέθρια κύματα της θάλασσας.

Μα νά, ο βασιλεύς ζυγώνει, ο άρχοντας Μενέλαος, που απ' τη μεγάλη του λαμπρότητα φαίνεται καθαρά πως είναι του Ταντάλου γόνος.

Χαίρε εσύ, που ξεσήκωσες στράτευμα μες σε χίλια πλοία για τη γη της Ασίας.

Σου έχει γίνει η ευτυχία συντρόφισσα, μια κι οι θεοί τις ευχές σου εκπλήρωσαν.

ΣΑΤΥΡΙΚΟΝ ΔΡΑΜΑ

Υμηττός, παιδί του Άρη· εγώ πιο πλούσιος
σε παιδιά_εμ' απ' τον Ερμή. Βιαστείτε, για
να βγουν απ' τα δεινά. Στήστε χορό τραγουδώντας.
Προχωρήστε· πουθενά μη σταθείτε·
τον Ζαγρέα μνημονεύστε. Κι αν, παιδιά,
απομένει ακόμα κάποιος μες στον οίκο (αυτό) πυρσός,
(αυτός) διατηρείται αναμμένος, αν γιδοβοσκοί,
βουκόλοι και οι προβατοβοσκοί της λαγκάδας
κι οι Μαινάδες τον δονούν.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ από την τραγωδία «ΑΙΑΣ»

Με αυτοκτόνο χέρι και [αφού έμπηξες] το ξίφος
το δικό σου, Αίαντα, γιέ του Τελαμόνα,
[στο στήθος σου] εξαιτίας του πανούργου Οδυσσέα,
απ' τις πληγές σου, εσύ που σε λαχταρούν,
[χύνεις] στη γη το αίμα σου [ποτίζοντάς την].

Β' ΔΕΛΦΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ ΣΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Ελάτε σ' αυτήν εδώ τη δίκροφη πλαγιά του Παρνασσού, που φαίνεται από μακριά και τους χορούς αγαπά, και κάντε εσείς την αρχή των ύμνων μου, Πιερίδες, που στους χιονοσκεπέστους βράχους κατοικείτε του Ελικώνα.
Τραγουδήστε για τον Πύθιο, τον χρυσομάλλη, αυτόν που τοξεύει εύστοχα από μακριά, που τη λύρα παίζει γλυκά, τον Φοίβο, που τον γέννησε η μακάρια Λητώ δίπλα στην ξακουστή λίμνη, αγγίζοντας με τα χέρια της το θαλερότατο τρυφερό κλαδί της γλαυκής ελιάς κατά τους πόνους της γέννας.
Χαρά ένωσε όλος ο θόλος τ' ουρανού, ανέφελος, λαμπερός, και ο αιθέρας συγκράτησε την ορμή των θυελλωδών ανέμων, ώστε να γίνει απανεμιά.
Γαλήνευαν τα βαρύβροντα μανιασμένα κύματα του Νηρέα κι ο μέγας Ωκεανός, που στην υγρή αγκαλιά του περικλείει τη γη. Τότε την Κύνθια νήσο αφήνοντας ο θεός έφτασε στη γη που πρώτη έδρεψε τους δημητριακούς καρπούς, στην ξακουστή Αττική, πάνω στον απόκρημνο βράχο της Τριτωνίδας.
Τη γλυκιά σαν μέλι φωνή του χύνοντας παντού ο καμωμένος από λωτό της Λιβύης αυλός ηχούσε υμνητικά ενώνοντας το γλυκό του τραγούδι με τους ποικιλόμους τόνους της κιθάρας.
Και ταυτόχρονα αντιλαλούσε η ηχώ, που στα βράχια κατοικεί: «Ω, λυτρωτή· σε υμνούμε, λυτρωτή».
Κι αυτός χαρά μεγάλη ένωσε, γιατί, μόλις αντιλήφθηκε τον αντίλαλο, κατανόησε την αθάνατη του Δία βουλή.
Εξαιτίας αυτού του αντίλαλου από τότε τον επικαλούμαστε ως λυτρωτή όλοι εμείς, ο λαός των αυτοχθόνων, και ο μεγάλος ιερός και θεόληπτος θίασος του Βάκχου, που κατοικεί στην πόλη του Κέκροπα.
Όμως, εσύ που κατέχεις τον χρησιμωδό τρίποδα, έλα σ' αυτήν την πλαγιά του Παρνασσού, που την πατούν οι θεοί και που αγαπάς τις ιερές εκστάσεις. Εσύ, αφού έπλεξες γύρω απ' τα μαλλιά σου το σκουρόχρωμο κλαδί της δάφνης με το θάνατο χέρι σου σέρνοντας τεράστιους βράχους για θεμέλια του ναού σου, προστάτη μας, συνάντησες την τερατόμορφη κόρη της Γης. Όμως εσύ, της Λητώς βλαστάρι με τα χαριτωμένα μάτια, την άγρια κόρη της Γης σκότωσες με τα βέλη κραυγάζοντας ταυτόχρονα νικητήρια.
Κι εκείνη επιθύμησε σφοδρά την αγαπημένη της μάνα.
Και φρουρούσες κοντά στον ιερό ομφαλό της Γης, προστάτη μας, όταν οι ορδές των βαρβάρων, που λήστευαν χωρίς σεβασμό την περίφημη μαντική σου έδρα, χάθηκαν μέσα σε υγρή θύελλα.
Όμως, Φοίβε, σώζε τη θεόκτιστη πόλη της Παλλάδας και τον ξακουστό της λαό, κι εσύ μαζί, θεά, αφέντρα των κρητικών τόξων και σκύλων, Άρτεμη, κι εσύ, Λητώ.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΑΔΑ

Εσένα, Πατέρα του Σύμπαντος, Πατέρα αιώνιε, ας υμνούμε ψάλλοντας μαζί όλες και όλοι οι εκλεκτοί δούλοι του Θεού. Όσα περιλαμβάνει ο κόσμος κοντά αμίν, αμίν.
και ας μη λάμπουν τ' άστρα τα φωτεινά· ας σταματούν και οι πνοές των ανέμων και οι πηγές των ορμητικών ποταμών. Κι όταν εμείς θα υμνούμε τον Πατέρα, τον Υιόν και το Άγιον Πνεύμα, όλα τα αγγελικά τάγματα ας αναφωνούν: αμίν, αμίν· δύναμη, έπαινος και δόξα στον Θεό, τον μοναδικό χορηγό όλων των αγαθών· στο Άγιο Πρυτανείο των ουρανίων φώτων ας σιωπούν

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗ ΝΕΜΕΣΗ

Νέμεση φτερωτή, της ζωής τροπή, θεά γαλανομάτα, κόρη της Δίκης, που συγκρατείς τους κούφιους των θνητών κομπασμούς με αλύγιστο χαλινάρι και μισώντας την ολέθρια αλαζονεία των ανθρώπων εκτοπίζεις το ζοφερό φθόνο, κάτω από τον άστατο τροχό σου, τον απαραβίαστο, μεταβάλλεται η λαμπερόφθαλμη των ανθρώπων τύχη, και απαρατήρητη προχωρείς πλάι μας, λυγίζεις τον υπερήφανο αυχένα μας. Μετράς πάντα τη ζωή μας με το αντιβράχιό σου και στρέφεις το νεύμα σου χαμηλά κάτω απ' τον κόρφο σου κρατώντας στο χέρι ζυγαριά. Σπλαχνίσου μας, μακάρια δικάστρια, Νέμεση φτερωτή, της ζωής τροπή. Ψάλλουμε την αθάνατη θεά Νέμεση, τη γοργοφτέρουγη νίκη, την τρομερή, την αλάθητη και πάρεδρη της Δίκης, εσένα που εκδικούμενη την υπεροψία των θνητών την καταχωνιάζεις στα Τάρταρα.